MUSEA ZUTPHEN
IN HET HOF VAN HEECKEREN

STICHTING MUSEA ZUTPHEN JAARVERSLAG 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	**4**
1.1	Professionaliteit en ondernemerschap	6
1.2	Het eigen culturele product en het bereik daarvan	10
1.3	Kwaliteitsontwikkeling en versterking van het culturele netwerk door inzet van de spilfunctie	26
1.4	Bijdrage aan andere gemeentelijke strategische doelen	28
2.	Bestuur en organisatie	**29**
2.1	Bestuur	25
2.2	Organisatie	30
2.3	Vrijwilligers	32
2.4	Vereniging Vrienden Musea Zutphen	34
3.	Vooruitblik 2022	**36**
Bijlagen:		
I.	Beschrijving organisatie Stichting Musea Zutphen	38
II.	Tentoonstellingsprogramma 2021	40
III.	Samenwerkingspartners 2021; lokaal, regionaal, (inter)nationaal	42
IV.	Bruiklenen 2021	44
V.	Aanwinsten, overdrachten en restauraties 2021	45
VI.	Nevenfuncties bestuur en directie	46

Bestuurlijk voorwoord

Hoe voorkom je om in dit jaarverslag dat ene woord te gebruiken? Dat woord dat zo'n grote invloed heeft gehad op allen die bij de Musea Zutphen betrokken zijn. Dat steeds weer van medewerkers vroeg om zich aan te passen aan gewijzigde omstandigheden, hun werkwijze te veranderen en soms zich te realiseren dat alle voorbereidingen voor een tentoonstelling voor 'niets' waren geweest. En datzelfde zouden we, op een aantal gebieden, ook voor de vrijwilligers kunnen noemen. Ga daar maar aanstaan als directeur, om toch weer steeds de zaken te (laten) regelen en mentaal iedereen bij de les te houden.

Het zal duidelijk zijn dat we als bestuur zeer dankbaar zijn voor ieders werk en weerbaarheid. Dat we uiteindelijk financieel maar met een klein tekort eindigen, heeft natuurlijk ook te maken met de ondersteuning van gemeente en fondsen. Maar zonder de steun en inzet van de hierboven genoemde personen had dit er zeker veel minder positief uitgezien.

In 2021 hebben we als bestuur zowel de bestuurlijke als interne organisatiestructuur door een extern bureau laten onderzoeken. We zijn nu vier jaar zelfstandig en willen ons, met de opgedane kennis en ervaring en de uitkomsten van het rapport, voorbereiden op de komende jaren. Verdergaan in ons groeiproces.

Daartoe worden in 2022 een aantal stappen gezet met als beoogd resultaat:

- Verdere professionalisering en structurering van de organisatie waardoor de kwetsbaarheid van de organisatie kleiner wordt en de draagkracht toeneemt;
- De diverse rollen die het bestuur, de directie en de medewerkers vervullen verduidelijken met als effect een duidelijke scheiding tussen toezicht houden en besturen.

Momenteel wordt het plan van aanpak afgerond waarna de daarin genoemde acties met alle belanghebbenden worden gecommuniceerd en vervolgens in gang gezet. Best ingrijpend, maar we hebben er alle vertrouwen in dat dit leidt tot een verstevigde en toekomstbestendige organisatie van de Musea Zutphen.

Naast dat we nogmaals iedere medewerker, vrijwilliger en de directeur willen bedanken voor haar of zijn bijdrage, zijn we ook de gemeente Zutphen, de provincie Gelderland en diverse fondsen zeer erkentelijk voor hun steun in 2021!

Zutphen, juni 2022

Namens het bestuur,

Tom van Beurden
Voorzitter Stichting Musea Zutphen

1. Inleiding

Vonden we 2020 al een ‘annus horribilis’ – een vreselijk jaar - om met de Britse koningin Elizabeth II te spreken, het tweede COVID-19- jaar deed er nog een schepje bovenop.

Normaal gesproken zijn de Musea Zutphen 361 dagen per jaar in bedrijf en 311 dagen per jaar te bezoeken.
In 2020 konden we 61 dagen ‘normaal’ functioneren; waren wij 96 dagen gesloten voor het publiek en 156 dagen alleen te bezoeken na reservering met inachtneming van een steeds strenger wordend coronaprotocol.
In 2021 waren we 150 dagen gesloten en 162 dagen alleen te bezoeken na het reserveren van een timeslot, het tonen van een geldig coronapas, het dragen van een mondkapje en op gepaste afstand van medebezoekers.

Pas vanaf 5 juni namen de beperkingen af en werden de regels versoepeld. Vanaf 20 december gingen de deuren helaas weer op slot. Dat er in 2021 toch tienduizenden mensen naar ons toe kwamen en hun waardering niet onder stoelen en banken staken, geeft ons goede zin. Het is nog te vroeg om te stellen dat 2022 een ‘annus mirabilis’ – een prachtig jaar – gaat worden. De lockdown duurde tot eind januari voort, maar de resultaten van het eerste kwartaal stemmen positief.

Een voordeel van ver vooruit werken is dat je weet dat er veel moois in het verschiet ligt. Geschiedenis en kunst leren dat alles verandert, maar ook cyclisch is. Musea maken zichtbaar dat wat waardevol is, verdient om niet verloren te gaan. De verbindende kracht van geschiedenis en kunst is waar de Musea Zutphen invulling aan willen geven. Elk jaar weer.

Het jaarverslag behandelt de onderwerpen, die vastgelegd zijn in de prestatieafspraken met de gemeente. Daarbij gaat het om:

1. Professionaliteit en ondernemerschap;
2. Het eigen culturele product en het bereik daarvan;
3. Kwaliteitsontwikkeling en versterking van het culturele netwerk door inzet van de spilfunctie;
4. Bijdrage aan andere gemeentelijke strategische doelen.

In hoofdstuk 1 worden de resultaten van 2021 in relatie tot de prestatieafspraken 2018 - 2021 puntsgewijs gepresenteerd. In hoofdstuk 2 belichten we de bestuurlijke en organisatorische ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 kijken we vooruit naar een aantal hoogtepunten uit het programma van 2022 en hoofdstuk 4 bevat de financiële verantwoording over 2021. De bijlagen geven gespecificeerde informatie.

Joris Krimp (Isendoorn College), De laatste wc-rol, 2021

1.1 Professionaliteit en Ondernemerschap

Stichting Musea Zutphen exploiteert twee geregistreerde musea: het Stedelijk Museum Zutphen (erfgoed) en Museum Henriette Polak (kunst). De Musea Zutphen behoren tot de culturele basisinstellingen in de gemeente Zutphen en de Stichting ontvangt een meerjarensubsidie. Ze heeft geen winstoogmerk en beschikt over de ANBI-status.

De Musea Zutphen zijn aangesloten bij de International Council of Museums (ICOM), de landelijke brancheorganisatie de Museumvereniging, Stichting Museumregister, Stichting Museumkaart, de VriendenLoterij, Coöperatie Erfgoed Gelderland, Platform Cultuur Locaties en het landelijk netwerk Stadsmusea XL. Op projectbasis wordt samengewerkt met collega-musea, kunstenaars, gastcuratoren, belangenbehartigers van particuliere verzamelaars, bedrijfscollecties en galeries.

Het verdienmodel van Stichting Musea Zutphen wordt primair gevormd door de eigen inkomsten uit entree, museumwinkel, verhuur, arrangementen en bijdragen van derden. Bij het samenstellen van het publieksprogramma zoeken wij naar mogelijkheden om onze kennis te verdiepen en te delen met bezoekers en andere geïnteresseerde partijen. Samenwerken biedt ons mogelijkheden om grootschalige projecten te realiseren, te experimenteren en te leren.

Gevolgen COVID-19

De nadelige gevolgen van COVID-19 in 2021 hebben hun weerslag op de financiën, maar ook op de organisatie. Het voor 2021 samengestelde publieksprogramma was uitgebreid, maar niet alles daarvan is daadwerkelijk te zien geweest. De langdurige lockdown en de beperkende maatregelen na heropening zorgden voor een aanzienlijke derving van de eigen inkomsten. De inkomsten uit entree, winkel, verhuur, (onderwijs)activiteiten en arrangementen, horeca-inkomsten uit de samenwerking met het Hampshire Hotel vervielen door de lockdown totaal en werden door de beperkingen (meer dan) gehalveerd. Het is dankzij de corona-ondersteuning vanuit het Mondriaan Fonds voor 2020–2021, later in 2021 aangevuld door corona-ondersteuning vanuit de gemeente Zutphen, dat de liquiditeit van de Musea Zutphen niet in gevaar is gekomen. Ondanks deze steun is ook getracht om aan de kostenkant maatregelen te treffen. Uitgaven bleven beperkt tot de absoluut noodzakelijke. Gewenste investeringen werden doorgeschoven tot nader order. De investeringen die nodig waren om gereguleerd bezoek te kunnen ontvangen waren grotendeels al in 2020 genomen, waardoor het in 2021 meer een kwestie was om deze te actualiseren en incidenteel te optimaliseren.

In paragraaf 2.1 worden de gevolgen voor de organisatie nader beschreven.

Resultaat 2021 en resultaatbestemming

De voorziene derving door COVID-19 van € 50.000,- die in de begroting 2021 was opgenomen, is ruimschoots overschreden door de langdurige lockdown van 12 december 2020 tot 5 juni 2021. Erbovenop kwam de nieuwe harde lockdown per 19 december 2021 die tot 26 januari 2022 zou duren. Dankzij het uitgebreide programma in de tweede helft van het jaar van 5 juni t/m 19 december, door kostenbeheersing en in het bijzonder dankzij de financiële bijdragen van de gemeente Zutphen en het Mondriaan Fonds voor 2020-2021 sluit Stichting Musea Zutphen 2021 af met een nadelig saldo van €6.225. Dit bedrag komt ten laste van de overige reserves.

Bijzondere baten en lasten

In 2021 hebben de Musea Zutphen extra ondersteuning gekregen van de gemeente Zutphen en het Kickstart Cultuurfonds respectievelijk in het kader van de derving vanwege COVID-19 en het aantrekkelijker, c.q. weerbaarder maken van de organisatie als publieksvoorziening. De twee bijdragen van het Kickstart Cultuurfonds stelden ons in staat om het audiomateriaal uit te breiden en aan te passen en hiernaast om onze buitenruimte beter te benutten voor publieksactiviteiten. Hiertoe zijn grote en flexibel te gebruiken horecaparasols aangeschaft waardoor het terras volledig overdekt kan worden.

Daarnaast is subsidie aangevraagd bij het Mondriaan Fonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds voor de tentoonstelling 'Geen tijd verliezen' over Jeanne Oosting, die in 2022 als samenwerkingsproject wordt uitgevoerd. Beiden zijn gehonoreerd. Samen met de al eerder ontvangen provinciale subsidie kan het project hierdoor de uitvoering en promotie krijgen die ons voor ogen staat. Het Mondriaan Fonds was ons ook goed gezind door subsidie toe te kennen voor extra capaciteit voor collectiebeheer, zie ook paragraaf 1.2.

De Vereniging Vrienden Musea Zutphen heeft € 3.750,- beschikbaar gesteld om 'Gezicht op de St. Walburgiskerk in Zutphen' door Jan Jacob Fels voor het Stedelijk Museum Zutphen aan te kopen uit het nalatenschap van de heer A. de Zeeuw.

Eigen vermogen

De Stichting Musea Zutphen heeft bij de verzelfstandiging per 2018 van de gemeente € 125.000,- meegekregen als buffer om risico's in de bedrijfsvoering op te vangen.
Het grootste risico voor de continuïteit van de bedrijfsvoering betreft langdurige uitval van personeel.
In 2021 was deze opnieuw hoog. Het ziekteverzuim bedroeg gemiddeld 15 procent.

Eigen inkomsten

Entreegelden

Na de heropening bleef reserveren voor museumbezoek verplicht. Op momenten dat er veel aandacht was voor oplopende besmettingsaantallen, merkten we dat bezoekers terughoudend waren en hun bezoek aan het museum nog even uitstelden. Na een aarzelend begin begon het bezoek gaandeweg beter te lopen. Opnieuw was de belangstelling voor de Rijksmuseum tentoonstellingenreeks groot. Helaas bleek de bliksem wel twee keer in te kunnen slaan op dezelfde plek, want enkele weken na de opening van *Hoge Luchten* begon net als bij *Koele Wateren* in 2021 opnieuw een harde lockdown.

Het totaal aantal bezoekers voor de Musea Zutphen komt dit jaar op 33.952 in 6,5 maanden. Dat is 18.200 bezoekers minder dan in het eerste coronajaar 2020, maar gegeven de omstandigheden toch een onderstreping dat de 60.000+ bezoekers in een 'normaal' jaar geen toeval is.

Verhuur

De verhuur in 2021 eindigt opnieuw beneden de begroting. Realisatie komt uit op ongeveer een derde van de prognose. Diverse reserveringen voor evenementen, symposia en (jaar)vergaderingen zijn in de loop van het jaar geannuleerd, of hebben ook na uitstel geen doorgang gevonden. De anderhalvemeter-regel maakte dat er niet meer dan 17 personen in het auditorium tegelijk aanwezig mochten zijn.
Nog net tussen twee aanpassingen van coronamaatregelen door hebben we een jaarvergadering en een symposium mogen faciliteren.
De verhuringen kwamen pas aan het einde van het derde en gedurende het vierde kwartaal weer enigszins op gang en dan met name in de vorm van cursussen, zoals Zutphenkunde en Gelrekunde en cursussen van de Vrije Academie en Helikon-Paul Bröker. Die konden gelukkig precies vóór de harde lockdown in december worden afgerond.

Winkel

De eerste vijf maanden waren er geen inkomsten vanwege de sluiting.
Na de heropening op 5 juni maakte de winkel een vliegende start.
In vergelijking met juni 2020 (vier weken) steeg de omzet van de winkel in juni 2021 (drie weken) met ruim 56 procent. In het derde kwartaal slaagde de museumwinkel er zelfs in om de beste kwartaalomzet sinds de vestiging in het Hof van Heeckeren te behalen. Ook de omzet in het vierde kwartaal was beter dan het vierde kwartaal van 2020. In 2020 werd per bezoeker € 0,90 besteed, dat steeg in 2021 naar € 1,19. Een stijging van 32 procent.

Ondanks deze prachtige cijfers is 6,5 maand te kort om de jaarprognose van € 62.200,- te halen, maar met een omzet van € 39.345,- kan gesteld worden dat de winkel het naar omstandigheden goed heeft gedaan.

Activiteiten en arrangementen

Vanwege de lockdowns en beperkende maatregelen zijn veel activiteiten en arrangementen komen te vervallen. Horecapartner het Hampshire Hotel kampte hiernaast ook met personeelstekort. Zie voor meer informatie ook paragraaf 'Nevenactiviteiten, arrangementen en cursussen', bladzijde 20.

Fred Fritschy, Noord-Frankrijk

1.2 Het eigen culturele product en het bereik daarvan

De hiermee samenhangende prestaties hebben betrekking op de publiekstaak (tentoonstellingen, educatie en activiteiten) en de collectietaak van Stichting Musea Zutphen.

Tentoonstellingen

In 2021 waren in totaal elf tentoonstellingen en kleine presentaties te zien in 6,5 maanden (zie ook bijlage II). Met recht een poging tot een inhaalslag en een opmerkelijke prestatie.

Voor de twee 'overlopers' van 2020 kwam de heropening op 5 juni helaas (te) laat.

De jubileumtentoonstelling *Magie van Licht* van de Hollandse Aquarellistenkring in Museum Henriette Polak, die opende op 17 oktober 2020, was ondanks het meerdere keren verzetten van de einddatum uiteindelijk niet meer te zien in 2021. Op 30 mei werd voor de deelnemende kunstenaars een besloten finissage gehouden, zodat zij in ieder geval de eigen tentoonstelling konden bekijken. De Musea Zutphen ontvingen van de erven van kunstenaar Fred Fritschy een bijzonder cadeau: zij schonken Fritschy's aquarel 'Noord-Frankrijk' dat het campagnebeeld van de tentoonstelling was. Fred Fritschy overleed op 6 januari 2021.

Het Stedelijk Museum Zutphen heeft in het verleden meerdere succesvolle zilvertentoonstellingen gepresenteerd, die elk publiekstrekkers bleken. De verwachtingen voor de tentoonstelling *Zilver voor iedereen* waren dan ook hooggespannen. Helaas was de tentoonstelling slechts 3 van de voorziene 25 weken te zien en bereikte daarmee weliswaar een heel enthousiast, maar ook heel beperkt publiek.

Hetzelfde gold voor de randprogrammering bij de tentoonstellingen. Met name door de anderhalvemeterregel gold een strenge limiet voor het gebruik van het auditorium: maximaal 17 personen in plaats van 72. Het maakte het onmogelijk om de activiteiten kostendekkend te organiseren. Veel activiteiten hebben dan ook geen doorgang kunnen vinden.

Malu de Wit, Vivre la Vie, 2010

Stedelijk Museum Zutphen

Stedelijk Museum Zutphen

Op Reis, historisch toerisme
- 17 juli – 7 november 2021

De tentoonstelling *Op Reis, historisch toerisme* bevatte bijzondere bruiklenen, waaronder etsen van Rembrandt. Er werd samengewerkt met onder andere het Rijksmuseum, Frans Hals Museum, Amsterdam Museum en Rijksmuseum Twente en lokaal met het Regionaal Archief Zutphen (reisverhalen en tekeningen van Zutphense reizigers). De tentoonstelling bood gelegenheid om mooie, maar zelden getoonde objecten uit de eigen collectie te laten zien. Het publiek stuurde op ons verzoek 'Groeten uit ...' kaarten op van hun reizen, die ter plekke aan de tentoonstelling werden toegevoegd. Ook de herdrukken van de originele oude 'Groeten uit Zutphen'-kaarten uit de eigen collectie vonden gretig aftrek in de museumwinkel. Het toch nog 'op reis' kunnen in het corona-jaar werd door het publiek goed gewaardeerd.

De speurtocht in de vorm van een 'Reiswandelspel' langs de (verplichte corona-)route werd veel gebruikt, en het prijsje gewaardeerd. Op de afsluitende dag werd een lezing verzorgd over 'De adel op reis' in combinatie met een rondleiding door de conservator.

Deze reis door de tijd en door de wereld werd in samenwerking met het museum ook gebruikt door iTALENTi om scholieren te helpen bij hun 'loopbaanreis'. Een initiatief dat door meerdere musea is overgenomen.

De bijdrage van de musea aan de Mobiele Erfgoed Tentoonstelling (MET) van het Erfgoedcentrum Zutphen werd ook met het thema 'Op Reis' gevuld. Deze Mobiele Erfgoed Tentoonstelling was te zien in Zorgcentrum Het Spijk in Eefde (24 september – 17 oktober) en zorgcentrum Veldhoek in Harfsen (20 oktober - 9 november). Op beide plaatsen hield de conservator een boeiende lezing voor de bewoners en ging met hen in gesprek over de herinneringen aan hun eigen reizen.

Locatieproject en presentatie Erfgoedthemajaar: *De Vergeten Eeuw* *– 23 juli t/m 5 november 2021*

De Musea Zutphen leverden een grote bijdrage aan het Zutphen-brede Erfgoedthemajaar: *De Vergeten Eeuw.* Zo richtten we mede het Evekinkhuisje in (een armenhuisje uit 1874) dat tijdelijk werd opengesteld; waren we medeorganisator van het symposium op 12 november over hetzelfde thema; en coördineerden we de publicatie van het boek *Een bekoorlijk gezight van welvaart* van de Historische Vereniging Zutphen. De bruikleen van het zogenaamde *Vaderlandsch Album* vanuit de collectie van het Koninklijk Huis, en de nieuwe permanente bruikleen van het Rijksmuseum - de parafenalia gebruikt door Koning Willem III bij de eerstesteenlegging van de voor Zutphen zo belangrijke IJsselbrug - maakten ook onderdeel uit van dit project.

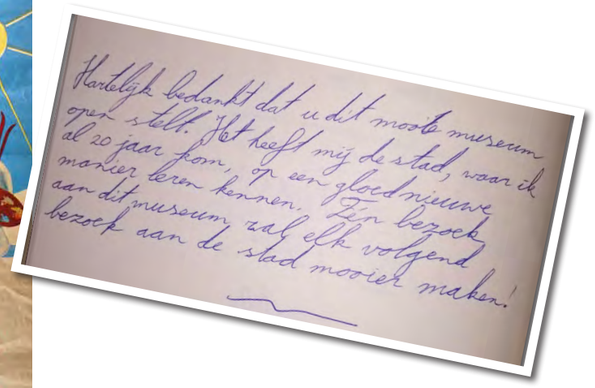
Hartelijk bedankt dat u dit mooie museum
open stelt. Het heeft mij de stad, waar ik
al 20 jaar kom, op een gloednieuwe
manier leren kennen. Zijn bezoek
aan dit museum zal elk volgend
bezoek aan de stad mooier maken!

Terug in de tijd in het Evekinkhuisje

Van boven naar beneden:
W. den Ouden, Herfstzon boven de Waal, 2004
H. Fiedler, Winter, ca. 1936-'39
B. Avercamp, Gezicht op Zutphen, ca. 1665
K.A.A.J. Boom, Gezicht op de Berkel, Zutphen, 1888
Alle vier collectie Musea Zutphen

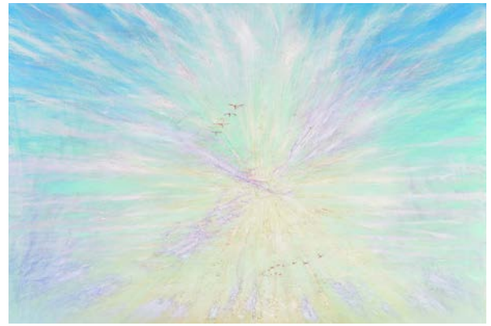

De Zeeuw in Zutphen

- 21 oktober 2021 t/m 20 maart 2022

Op 31 januari 2021 overleed een trouwe en geliefde vrijwilliger: 'Kaarten-Arie' de Zeeuw. Hij liet zijn bijzonder rijke collectie historische kaarten en prenten na aan de Gemeente Zutphen/Stedelijk Museum Zutphen. Deze collectie, bestaande uit meer dan 1.376 historische kaarten en prenten, bevatte tevens een uitgebreide bibliotheek. De formele overdracht van de collectie vond plaats op 21 oktober 2021. In het bijzijn van familie, vrienden en bekenden overhandigde neef en executeur-testamentair Wim Aldershoff, met de plattegrond van Delft, de collectie symbolisch aan burgemeester Annemieke Vermeulen.

In het auditorium werd ruimte gemaakt voor de ingelaste expositie *De Zeeuw in Zutphen*. Hierin werd een selectie getoond van 20 speciale exemplaren uit zijn befaamde collectie. Bijzonder hierbij was dat voor de catalogus bij de tentoonstelling gebruik is gemaakt van boeiende, door Arie de Zeeuw zelfgeschreven, beschrijvingen van de objecten.

N. Baur, Schaatswedstrijd voor vrouwen op de Stadsgracht te Leeuwaarden 21 januari 1809, collectie Rijksmuseum

Hoge Luchten, Schatten uit het Rijks

– 27 november t/m 18 december 2021

Hoge Luchten is de derde editie uit de Vier Elementenreeks van reizende tentoonstellingen, die in 2018 met de tentoonstelling *Lage landen* in Zutphen begon. De reizende tentoonstellingen zijn het initiatief van Stichting de vijf samenwerkende musea in Nederland (M5) in samenwerking met het Rijksmuseum. Een samenwerking die zo succesvol is, dat dit jaar besloten is om de spreiding over het land te vergroten door de deelname van het Limburgs Museum. De vierde en laatste editie *Hete vuren* wordt dan ook gebracht door de Stichting de zes samenwerkende musea in Nederland (M6). Deze tentoonstelling is in 2024 in Zutphen te zien.

Hoge Luchten toont 39 schilderijen – stadsgezichten - uit het Rijksmuseum, aangevuld met kunstwerken uit de collectie van beide Musea Zutphen. *Hoge Luchten* heeft als motto: 'Stadslucht maakt vrij'. Nederlanders staan van oudsher bekend als vrijheidslievend; wij laten ons niet snel iets zeggen of opleggen. Die vrijheid van geweten en geloof en de persvrijheid zijn eeuwenoude waardes, die hun stempel hebben gedrukt op onze stadjes en steden.

Zoals ook bij de twee eerdere edities het geval was, reflecteren hedendaagse kunstenaars op het thema identiteit. Dit keer zijn dat videokunstenaars Martin & Inge Riebeek. Voor *Hoge Luchten* maakten zij negen videoportretten van inwoners van Zutphen waarbij de geïnterviewden vertellen wat 'vrijheid' voor hen inhoudt. Na opnieuw een zeer geslaagde en goed bezochte opening met een boeiend verhaal van openaar Govert Schilling op 27 november 2021 en krap drie goede weken qua bezoekersaantallen en waardering moesten de Musea Zutphen helaas weer in lockdown.

M. & I. Riebeek, Video-installatie 'Stadslucht maakt vrij', 2021

Museum Henriette Polak

Museum Henriette Polak stelt zich ten doel om de vitaliteit en verscheidenheid van de figuratieve kunst te tonen, waarbij de kerncollectie die door de oprichters van het museum is samengesteld niet als een keurslijf, maar als een toetssteen wordt gebruikt. Respect voor de academische traditie, (onder)zoekend vakmanschap, een eigen handschrift, gelaagdheid en oorspronkelijkheid zijn kenmerken van de kunstenaars die het museum wil presenteren. Daarbij vinden we het spannend om verschillende technieken en verschillende benaderingen van de werkelijkheid naast elkaar te tonen en de makers met elkaar in contact te brengen. De tentoonstellingen van Mara van Laaren en Anna Metz, die tegelijkertijd startten, zijn daar een mooi voorbeeld van.

Anna Metz (links) en Mara van Laaren

***Monologue Intérieur* - Mara van Laaren**
- 19 juni 2021 t/m 7 november

Van jongs af aan droomde Mara van Laaren (Amsterdam, 1977) van gebouwen. Gebouwen waren voor haar meer dan een constructie van stenen en meer dan een onderkomen. Het was het begin van een voortdurende ontdekkingstocht naar de interactie tussen het waarneembare en het intuïtieve. Tijdens haar opleiding aan de Wackers Academie werd zij begeleid door Sam Drukker. In eerste instantie richtte Van Laaren zich op portretkunst, maar toen zij de opdracht kregen om een plek in het academiegebouw te schilderen, vond zij haar focus. Het aanvoelen en vastleggen van de *genius loci* – de geest van een plaats – is een onderscheidende kwaliteit van haar werk.

“Een gebouw moet aan iets in mijzelf raken, om het te willen schilderen. Ik maak een minutieuze studie van de ruimte, bekijk de constructie, de zichtlijnen, de lichtinval op verschillende momenten van de dag. Je ziet als het ware de tijd erdoorheen gaan. Het gaat mij om de balans tussen wat je ziet en hoe ik dat laat zien en wat dat beeld oproept. Het schilderij biedt onderdak voor een innerlijk monoloog van gevoelens en gedachten.”

Mara van Laaren, Rijksmuseum Research Library, 2019

***Vertaalde werkelijkheid* - Anna Metz**
(De Etalage)
- 19 juni 2021 t/m 26 september

Kunstenares Anna Metz (Rotterdam, 1939) heeft mevrouw Polak en de kunstenaars die Museum Henriette Polak hebben opgericht persoonlijk gekend. Zij werd opgeleid aan de kunstacademies in Den Haag en Amsterdam. Metz beschouwt Paul Citroen, Dirk van Gelder en Kees Verwey als haar leermeesters. Pas op latere leeftijd ging ze meer experimenteren met de etstechniek. Ze combineert zachte, sferische kleurtonen met meer tekenachtige etslijnen in één voorstelling. Het levert landschappen op vol sfeer en ruimtelijke beleving. Anna Metz hanteert een unieke werkwijze. Zo probeert ze bij het drukken van haar etsen in een oplage om elke afzonderlijke prent een eigen karakter te geven.

Zelf zegt ze over haar aanpak: “Er is moed voor nodig om het werk niet in de hand te houden. Prachtig weggevreten lijnen en vlakken komen tevoorschijn uit de zuurbak [...]; durf met de laatste bijting of kleur de afdruk te verknoeien of te laten twinkelen, als de goden je goed gezind zijn; werk met lef en plezier.”

De tentoonstelling in Zutphen kwam tot stand in samenwerking met de kunstenaar, Fondation Custodia in Parijs, die Metz werk eerder toonde en Jan Piet Filedt Kok, oud-conservator van het Prentenkabinet van het Rijksmuseum.

Oorspronkelijk was het de bedoeling om een video te maken van de ontmoeting van deze twee kunstenaars uit verschillende generaties. Van Laaren maakt schilderijen van imposante, historische ruimtes. In haar werk zoekt ze naar stilte. Metz vertaalt wat ze waarneemt en ervaart in prachtig verstilde, poëtische etsen. Wat herkennen zij in elkaars werk en in elkaars werkwijze? Het lukte helaas niet om de agenda’s te synchroniseren. Uiteindelijk heeft Mara van Laaren in een videorondleiding haar eigen werk toegelicht en is een interview opgenomen met Anna Metz waarin zij reflecteert op het werk van haar jongere collega en ook haar herinneringen deelt over mevrouw Polak en de kunstenaars uit de kerncollectie. Voor het museum een unieke kans om eerstehands kennis over hen te vergaren.

Anna Metz, Wintertakken, 2009

Maïté Duval & Thierry Rijkhart de Voogd (De Etalage)
- 2 oktober t/m 7 november 2021

Aanleiding voor de tentoonstelling *Maïte Duval & Thierry Rijkhart de Voogd* was een zeer ruimhartige schenking van kinderen van deze markante kunstenaars. Duval en Rijkhart de Voogd verruilden eind jaren zestig Frankrijk voor Nederland. Zij vestigden zich in Vorden en later in Zutphen. Meerdere malen besteedden de Musea Zutphen aandacht aan de kunstenaars, gezamenlijk en afzonderlijk. Na het overlijden van Thierry in 1999 bracht Maïté in 2002 haar persoonlijke ode aan Thierry en hun liefde in het beeld 'Malade d'amour'. Zij had zichzelf voortvarend ontwikkeld als beeldhouwster en een geslaagde carrière en indrukwekkend oeuvre opgebouwd. De schenking betekende een prachtige aanvulling op het werk dat de Musea Zutphen reeds van deze kunstenaars in bezit had. De beelden van Maïté Duval en de schilderijen van Thierry Rijkhart de Voogd kwamen opnieuw samen in Museum Henriette Polak, als stille maar krachtige getuigen van hun leven en kunstenaarschap.

Bij de opening van deze tentoonstelling werd aan Maïté Duval postuum de 'Meander' prijs 2021 van de gemeente Zutphen toegekend. De Meander is een gemeentelijke onderscheiding die blijk van waardering geeft voor en dankbaarheid aan personen die zich op een bijzondere manier verdienstelijk maken voor de Zutphense samenleving.
Deze prijs wordt uitgereikt sinds 1995 en bestaat onder andere uit een beeldje, gemaakt door Maïté Duval.

Thierry Rijkhart de Voogd en Maïté Duval

Naast bovengenoemde tentoonstellingen bracht Museum Henriette Polak in de periode 27 november 2021 t/m 20 maart 2022 kleine collectiepresentaties binnen de vaste presentatie: 'Ode aan Constant' en 'Ploos van Amstel – 95 jaar'.

Maïté Duval, Malade d'amour, 2002

Educatie

Basisonderwijs

Voor het schoolbezoek aan de Musea Zutphen was de lange lockdown desastreus. Het schoolbezoek kwam pas na de vakantie in september op gang. In totaal hebben 10 basisscholen de musea bezocht met in totaal 235 leerlingen. Een schril contrast met de groei tot en met 2019, toen 1.806 leerlingen de musea bezochten.

Voortgezet onderwijs

Als gevolg van COVID-19 heeft slechts één schoolklas de musea bezocht.

Inhoudelijk

De nieuwe les 'Zoek Dekking!' is driemaal gegeven. Hierbij is samengewerkt met de torengidsen van de Walburgiskerk. Het verhaal bij de museumles 'In de Voetsporen van Henric' is herschreven op basis van de evaluatiegesprekken met leerkrachten.

Educatieve activiteiten

Zomer kidsworkshops

In de zomervakantie waren zes kinderworkshops gepland. Door het succes in 2020 waren de verwachtingen positief. Door tijdelijke uitval bij PR & Marketing kon helaas weinig aandacht aan de promotie worden besteed. Als gevolg daarvan zijn twee workshops gecanceld vanwege te weinig deelnemers.

Mobiele Erfgoed Tentoonstelling ('nomadisch programmeren')

Thuis op reis was de rondreizende variant van *Op reis, historisch toerisme* tentoonstelling in het Stedelijk Museum Zutphen. De expositie was van 27 september tot 17 oktober te zien in Het Spijk in Eefde en van 19 oktober tot en met 8 november in de Veldhoek in Harfsen: een mooi voorbeeld van 'nomadisch programmeren'. De tentoonstelling is in samenwerking met de erfgoedpartners in Zutphen en Almen ontwikkeld.

Voorbereiding Kinderaudiotour 'De verloren muntschat'

Dankzij een bijdrage van het Kickstartfonds kon een hoorspel

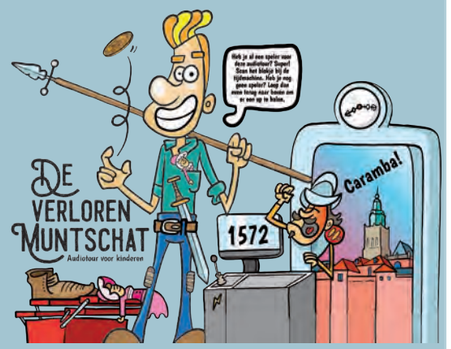

voor kinderen worden gemaakt en aanpassingen aan de audiotour in Museum Henriette Polak worden gerealiseerd.

Nevenactiviteiten, arrangementen en cursussen

Ondanks COVID-19 en bijbehorende beperkende maatregelen zijn diverse activiteiten georganiseerd waarbij de tentoonstelling *Op Reis* een dankbaar onderwerp bleek. Workshops en lezingen, zoals 'Fotograferen met je smartphone', 'Handdruk maken', of een lezing over 'Historisch Reizen' werden goed bezocht, in tegenstelling tot de (buiten) arrangementen 'Te Voet' en 'Op de Fiets' terwijl deze wekelijks werden aangeboden.

In de vakanties waren er weer workshops voor kinderen; in combinatie met de laagdrempelige activiteit 'Speuren naar Speelgoed' een leuk uitje voor het gezin. 'Griezelen in het Museum' is inmiddels een populaire Halloweentraditie geworden en had ook dit jaar weer enthousiaste deelnemers.

Dit jaar is voor het eerst met Ticketkantoor gewerkt: een online boekingssysteem, eenvoudig in gebruik voor ons, en eenvoudig voor de bezoeker om tickets te boeken. Het scheelt veel administratieve handelingen en door het vooraf betalen, zijn er minder lastminute afzeggingen.

Net als vorig jaar is de omzetprognose niet gehaald. Maar aangezien de Musea Zutphen de helft van het jaar dicht waren en de rest van het jaar met beperkende maatregelen te maken hadden, is 52 procent geen slechte score en belooft het wat voor een volledig jaar.

Rondleidingen

Om de doorstroom in het museum zo groot mogelijk te houden, zijn de boekingen voor rondleidingen voor groepen niet aangeboden.

Publieksactiviteiten en evenementen

Zoals altijd leverden de Musea Zutphen een bijdrage aan lokale en provinciale evenementen en activiteiten. Dit jaar is het ondanks alle maatregelen toch mogelijk gebleken om een aantal geslaagde publieksactiviteiten te organiseren die tussen de 25 en 80 bezoekers per keer trokken waaronder:

- Zilveren Zondag in het staartje van '*Zilver voor iedereen*';
- Archeologiedag op de Cour;
- Verhaal van de Heilige Antonius ter opluistering van 'Het spirituele verhaal';
- Ambachtendag, in het kader van de Maand van de Geschiedenis, in samenwerking met Erve Eme;
- Shut up and Write.

Vakmanschap op Ambachtendag

Tegen het einde van de zomer beleefden we een aantal bijzondere avonden met ‘Cellofestival meets IJsselbiënnale’. Het was een oog- en oorstrelende ontmoeting tussen het Cellofestival en de IJsselbiënnale waarin muziek, kunst, natuur, duurzaamheid en maatschappelijke kwesties werden verbonden.
Met de wereldpremière van de documentaire ‘Wat zingt er?’ van filmmakers Alexander Oey en Sarah Marijnissen. De documentaire vertelt over de ruim 100 jaar oude witte esdoorn naast de Walburgiskerk, die na de kap ervan door vioolbouwer Theo Dekker werd getransformeerd naar twee violen, een altviool en een cello: het ‘Walburgiskwartet’. Dekker gaf de cello aan Jeroen den Herder. Den Herder bespeelt de cello alleen, of in een muziekensemble, en geeft zo de getransformeerde energie van de boom terug aan Zutphen. Aansluitend werd het videoconcert ‘De Glimlach van de IJssel’ van Ewout van Roon en Wil Westerweel getoond en live begeleid door saxofonist Lotte Pen. Fotograaf Westerweel en videokunstenaar Van Roon richtten hun blik op de schoonheid van de IJssel en haar oevers. Ook lieten zij zich inspireren door kunstwerken uit de collectie van de Musea Zutphen. Saxofonist Lotte Pen behoort tot een nieuwe generatie klassieke musici.

Zij maakt elektronische neo-classical en treedt wereldwijd op. Beelden en muziek versterkten elkaar op bijzondere wijze.

Bijzondere soundtrack door Lotte Pen bij ‘Glimlach van de IJssel’

Go short – International short filmfestival Nijmegen, hét filmfestival voor de korte film in Nederland, en Erfgoedfestival Gelderland sloegen de handen ineen voor de ‘Go Short Gelderland Erfgoedtour’. Drie unieke erfgoedlocaties in Zutphen en Harderwijk openden in september hun deuren voor een reeks bijzondere filmvertoningen. In de museumtuin en de tuin van Dat Bolwerck kon men genieten van het door Go Short samengestelde filmprogramma ‘Kort en Krachtig’.

Ook in september trokken de immer populaire Open Monumentendagen een recordaantal van 1.348 bezoekers naar het Hof van Heeckeren.

Nog even wennen was ‘The Big Draw’ in Zutphen. Dit evenement dat sinds 2020 bestaat werd voor het eerst in Zutphen gehouden. Vier dagen lang stond Zutphen in het teken staan van de tekenkunst. De Musea Zutphen waren samenwerkingspartner voor het scholenprogramma.
Acht groepen van drie basisscholen deden met 194 leerlingen mee aan de ‘Manga’ en ‘Zine’ workshops.
Op de afsluitende zondag boog een klein aantal workshopdeelnemers zich over een bijzondere opgave: het verfraaien van de waterpartij in de museumtuin met een muurtekening.

De Musea Zutphen onderschrijven de werkwijze en doelstelling van The Big Draw. Ook wij vertrekken vanuit de gedachte dat kunst verbindt en vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen met kunst in aanraking komen. Reden om, nadat de 2021 editie is geëvalueerd en de (on)mogelijkheden over en weer beter in beeld zijn, met de organisatoren van The Big Draw plannen te maken om in 2022 groter uit te pakken.

Zutphen- en Gelrekunde

In 2021 verzorgden en coördineerden de Musea Zutphen ook weer de succesvolle cursus Zutphenkunde voor het Cultuurplatform Zutphen. Helaas kon door COVID-19 de voorjaarscursus niet doorgaan, maar in het najaar konden twee cursussen coronaproof afgerond worden. De belangstelling voor de cursus blijft onverminderd groot, voor de cursussen in 2022 is alweer een wachtrij.

Ook de cursus Gelrekunde door ‘Ridder van Gelre’ René Arendsen is populair en wordt gevolgd door een groeiende groep enthousiaste cursisten.

Collectiebeheer

De medewerkers van collectiebeheer dragen samen met de collectiebeheervrijwilligers zorg voor het zorgvuldige beheer, behoud en registratie van de museumcollecties. Daarnaast functioneren zij als ondersteunende stille kracht bij de totstandkoming van de wisseltentoonstellingen en aanpassingen in de vaste presentaties van de musea (zie bijlage II).

De speerpunten in 2021 hadden opnieuw te lijden van de gevolgen van COVID-19:

1. Ontzamelen langdurige bruiklenen collectie Museum Henriette Polak;
2. Digitalisering en conservering negatievencollectie;
3. Opleiden collectiebeheer vrijwilligers.

Ad. 1. Ontzamelen langdurige bruiklenen collectie Museum Henriette Polak

Collectiebeheer kampte het hele jaar met onderbezetting als gevolg van ziekte en van de COVID-19-maatregelen, waardoor het merendeel van de vrijwilligers niet kon worden ingezet. Met de beschikbare capaciteit bleek het ondoenlijk om naast de inspanningen ten behoeve van de publiekstaak (tentoonstellingen, presentaties, educatie) voldoende capaciteit vrij te maken om het ontzameltraject goed van de grond te krijgen. Dankzij een bijdrage van het Mondriaan Fonds (zie ook paragraaf 2.1) kwamen middelen vrij om in het vierde kwartaal van 2021 een projectmedewerker aan te trekken. Het positieve effect daarvan was vrijwel onmiddellijk merkbaar. Hiernaast zijn de voorbereidende stappen gezet om begin 2022 een omvangrijke bruikleen te retourneren aan de eigenaar.

Ad.2. Digitalisering en conservering negatievencollectie

Van alle fotonegatieven is 80 procent bekeken om hieruit de brandgevaarlijke nitraatfilmpjes te selecteren. Na digitalisering kunnen deze worden vernietigd.

Ad. 3 Opleiden collectiebeheer vrijwilligers

Vanwege de COVID-19-maatregelen kon op locatie slechts een beperkt aantal mensen aanwezig zijn. Daarbij kregen de medewerkers van collectiebeheer voorrang, omdat hun werkzaamheden slechts zeer ten dele thuis kunnen worden uitgevoerd. De beperkte kantoorbezetting impliceerde helaas ook dat het opleiden van (nieuwe) vrijwilligers voor collectiebeheer opnieuw moest worden uitgesteld.

Op de vrijwilligers voor collectiebeheer, die tot de risicogroep behoren qua leeftijd en/of gezondheid, is uit voorzorg minimaal een beroep gedaan. Met name bij het wegwerken van de inschrijfachterstanden van de collecties werd hun ondersteuning erg gemist, zowel bij het digitaliseren van de collectie als bij het inschrijven zelf. Bij het inschrijven kwam collectiebeheer ook tot de conclusie dat het huidige collectieregistratiesysteem, Adlib, veroudert. Met behulp van Erfgoed Gelderland zijn we in contact gekomen met andere musea die ook overwegen een overstap te maken. De overstap naar Collections staat voor 2022 gepland.

De lockdown is wel goed benut om in het eerste en tweede kwartaal veel op zaal te werken en onder andere alle lichtgevoelige objecten te vervangen. Ook is de kennis over auteurs-, beeld- en schenkingsrecht vergroot.

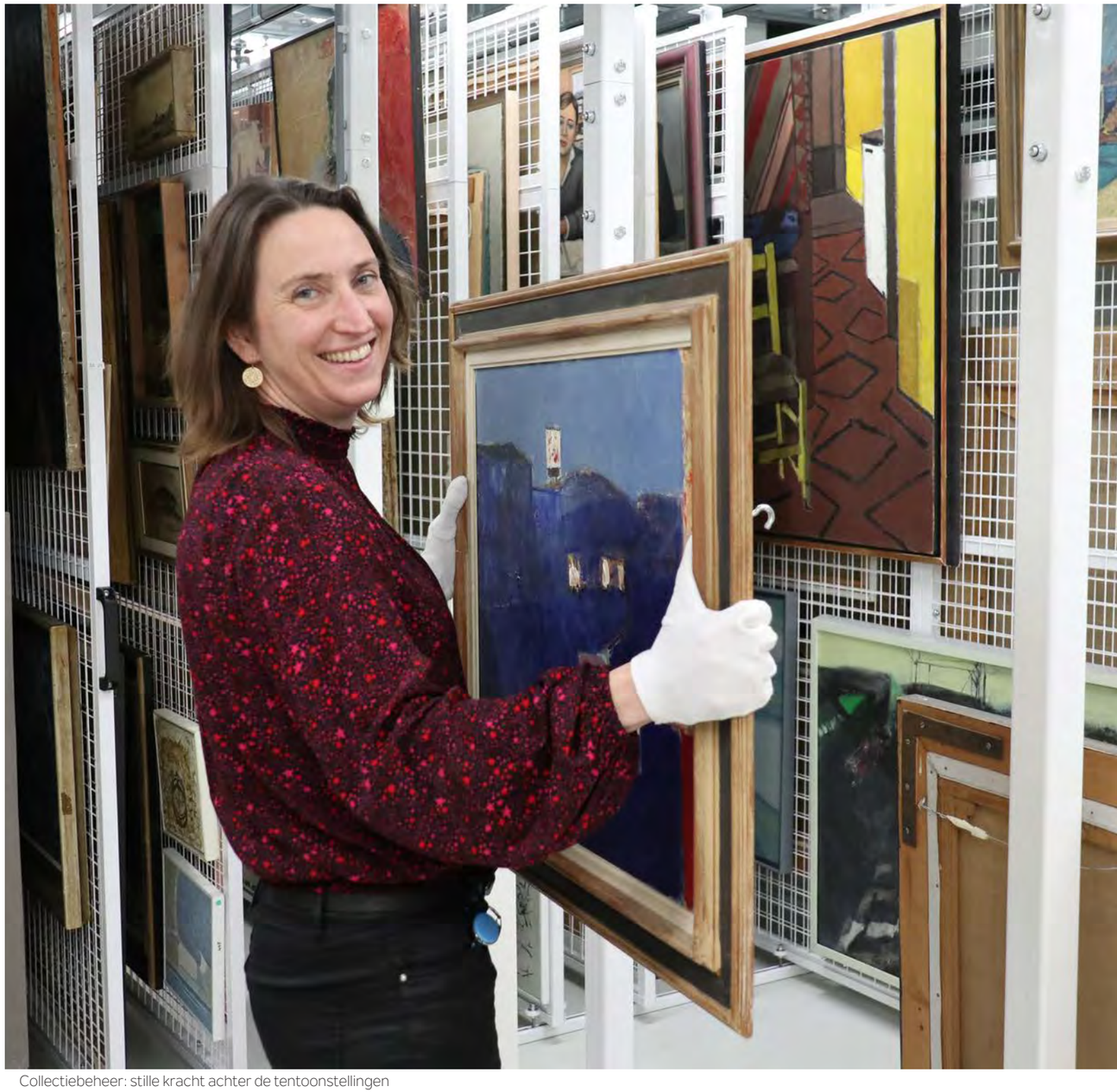

Collectiebeheer: stille kracht achter de tentoonstellingen

1.3 Kwaliteitsontwikkeling en versterking van het culturele netwerk door inzet van de spilfunctie

De Musea Zutphen beschouwen samenwerking als het middel bij uitstek om het netwerk uit te breiden en expertise te delen. Net als in voorafgaande jaren is actief geparticipeerd in diverse projecten, waarbij Stichting de zes samenwerkende musea (M6) in Nederland een constante vormt, zie ook bijlage III. In de aanloop naar de grote tentoonstelling over Jeanne Bieruma Oosting zijn voorbereidingen getroffen om een dergelijke samenwerking te entameren met musea en culturele instellingen verspreid over het land. Deze samenwerkingen vergroten ook het publicitaire bereik.

Zichtbaar blijven, aandacht vasthouden

2021 eindigde zoals het begon: in een lockdown vanwege COVID-19. Dit heeft ertoe geleid dat extra kritisch naar de uitgaven voor PR & Marketing is gekeken. Landelijk waren we daarom in de lockdownperiode vooral online actief. Voor die omslag van offline naar online was in 2020 een goede basis gelegd waarvan PR & Marketing in 2021 kon profiteren.

Voor de heropening op 5 juni is met behulp van een zorgvuldig samengestelde mediamix aandacht gevraagd voor ons aanbod. Dat is in de maanden daarna verder uitgebouwd: online (posts en advertenties via Facebook en Instagram alsmede op doelgroep-specifieke sites zoals Generatiesopontdekking.nl en Opanoma.nl) en offline met onder andere 2-signsborden langs de weg en advertenties in onder meer Elsevier, de NCRV Gids en de Kunstkrant en Museumtijdschrift. Bovendien is steeds meer ingezet op free publicity door persberichten te versturen naar geselecteerde media (gericht op doelgroep, regio of thema) en daarmee is ons bereik vergroot.

Vanwege uitval van de vaste medewerker is vanaf het vierde kwartaal van 2020 gewerkt met freelancers. Toen in het tweede kwartaal van 2021 bleek dat de uitval zou voortduren is vanaf de zomer de PR & Marketing-pool uitgebreid met nog twee freelancers (allen parttime). Hierdoor is de capaciteit weer op sterkte. Het doel is om 'niet alleen de trein door te laten rijden, maar ook de rails te verstevigen'. Een goede taakverdeling maakt een efficiënte werkwijze mogelijk waardoor ook de marketingstrategie verder kan worden ontwikkeld. Het resultaat is dat de Musea Zutphen continu in beeld zijn geweest op de sociale kanalen, er veel publiciteit was voor *Hoge Luchten* in toonaangevende (dag)bladen en dat ook lokale en regionale media veel aandacht besteedden aan onze activiteiten.

Desondanks blijft het aantal bezoekers op de website over het hele jaar gezien achter bij 2020, ondanks een verdubbeling van het aantal bezoekers in het tweede kwartaal ten opzichte van het eerste en met 55 procent meer gebruikers in het laatste kwartaal ten opzichte van het laatste kwartaal van 2020. De terugloop in het eerste halfjaar is direct te wijten aan de lockdown. Als de musea niet geopend zijn, is er minder reden om de website te bekijken.

Op de sociale media zien we het bereik hard groeien, met als hoogtepunt een bereik van 165.347 op Facebook in het vierde kwartaal. En ook het aantal abonnees op onze bezoekersnieuwsbrief groeide boven verwachting; de coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat bezoekers hun komst reserveerden via onze website waarbij het inschrijven voor de nieuwsbrief werd gepromoot. Dat gaf PR & Marketing de mogelijkheid om het abonneebestand uit te breiden en met ingang van oktober zijn we weer maandelijks bezoekersnieuwsbrieven gaan versturen.

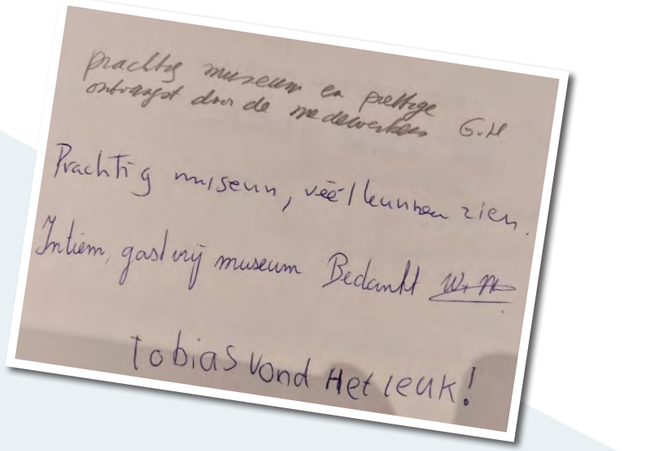

Het Stedelijk Museum Zutphen presenteert

Verlengd • Zilver voor iedereen!

Zilver en Zutphen horen bij elkaar. Zowel stad als museum zijn trots op het Zutphens zilver, met een geschiedenis die teruggaat tot de glorierijke Hanzetijd. Het Stedelijk Museum Zutphen toont historisch zilver – Hollandia zilver uit Zutphen – om te benadrukken hoe bijzonder het is dat een eeuwenoud ambacht de tijd glansvol heeft getrotseerd en nog springlevend is.
Tot de sluiting in 1950 werden bij Hollandia sier- en gebruiksvoorwerpen vervaardigd in serie met een ambachtelijke 'touch', waarbij de smaak van 'de massa' een belangrijke rol speelde bij de vormgeving. Daarnaast tonen naar liefst 21 hedendaagse zilversmeden objecten in een rijk scala aan vormen en stijlen. Hun werk wortelt in een eeuwenoude ambachtelijke traditie, maar vernieuwing en experiment in materiaal en techniek maken hun werk uiterst actueel 'van nu'.
De tentoonstelling *Zilver voor iedereen* wil iedereen betoveren met fantasierijke vormen in zilver, maar werpt ook vragen op over goede smaak, kunst en kitsch, onze afvalmaatschappij en ons eigen gedrag op dat gebied. Bewijst design zijn kracht niet het alterbest wanneer het door zoveel mogelijk mensen wordt gebruikt én gewaardeerd? En ten slotte: smaken verschillen, niet alleen per persoon, maar ook in de loop van de tijd!

Zilver voor iedereen is verlengd t/m
27 juni in het Stedelijk Museum Zutphen

Guido Schram, Verstuiving II, 2015.

Zuil van Trajanus, Rome, 18e eeuw, illuminatieprent I.

Verwacht • Op Reis, historisch toerisme

Aan het 's Gravenhof ligt het 17de-eeuwse stadspaleis Hof van Heeckeren. Via de schelpenpoort uit 1697, zelf al een 'museumstuk', kom je in de museumtuin die je meevoert naar de ingang van Musea Zutphen. Daar vind je twee musea onder één dak: het cultuurhistorische Stedelijk Museum Zutphen dat het 'Verhaal van Zutphen' vertelt en Museum Henriette Polak voor beeldende kunst. Met deze keer aandacht voor de verwachte tentoonstelling: *Op reis, historische toerisme.*

In deze bijzondere tijd is het verlangen naar reizen misschien wel groter dan ooit. Vandaar dat in de tentoonstelling *Op reis, historisch toerisme* een beeld wordt geschetst van het toerisme en de reiziger in vroeger tijden. Een nostalgische trip, mooi in beeld gebracht aan de hand van de collecties van het Stedelijk Museum Zutphen, Museum Henriette Polak en het Regionaal Archief Zutphen, aangevuld met prachtige bruiklenen uit onder andere het Rijksmuseum, het Amsterdam Museum, het Frans Halsmuseum, Rijksmuseum Twenthe en het Stedelijk Museum Alkmaar. Uit een particuliere collectie zijn twee originele Rembrandt-etsen te zien.

Zuil van Trajanus, Rome, 18e eeuw, illuminatieprent III.

Thema's die de bezoekers gaan ontdekken zijn:
- Reizen naar Zutphen; met onder meer fragmenten uit reiserverhalen en souvenirs van Zutphen.
- Reizen vanuit Zutphen; Zutphenaren op wereldreis aan de hand van dagboeken.
- Thuis op reis; manieren om het reizen in beeld te brengen met onder andere illuminatieprenten, stereofoto's en gezelschapsspellen.
- De kunst van het reizen/reizen in de kunst; een geliefd thema voor kunstenaars, uit onder andere de collectie van ons Museum Henriette Polak.

Op deze manier gaan de bezoekers mee op reis in Musea Zutphen. Naast de tentoonstelling zullen er zowel binnen als buiten het museum diverse 'reis'-activiteiten georganiseerd worden.

Op Reis, historisch reizen in het
Stedelijk Museum Zutphen van
17 juli t/m 7 november

Reiskoffer, ca. 1900.

Kunstkrant, mei/juni 2021

Museum Henriette Polak presenteert

Anna Metz • Vertaalde werkelijkheid

In samenwerking met de kunstenaar en met Fondation Custodia in Parijs worden werken van Anna Metz (1939) getoond in De Etalage van Museum Henriette Polak. Het betreft kleurendrukken (aquatint) en een selectie van Metz' veelal landschappelijke etsen uit de jaren 2012-2019.
Anna Metz werd opgeleid aan de kunstacademies in Den Haag en Amsterdam. Zij beschouwt Paul Citroen, Dirk van Gelder en Kees Verweyen als haar leermeesters. Pas op latere leeftijd ging ze meer experimenteren met de etstechniek. Haar onorthodoxe manier van werken laat zich affiezen aan haar indrukwekkende kleurendrukken in deze – kleine, maar fijne – presentatie in Museum Henriette Polak.

Vertaalde werkelijkheid is van
19 juni t/m 26 september te zien in
De Etalage van Museum Henriette Polak

Anna Metz, Boomgroep Barbentane, ca. 1967.

Mara van Laaren • Monologue intérieur

In haar schilderijen van imposante, historische ruimtes is Mara van Laaren (1997) op zoek naar stille. De duizelingwekkende precisie van perspectief, haar intense, tonale kleurgebruik en het invallende licht geven haar werk een bijna mystieke uitstraling. Een ervaring die bezoekers in confrontatie met haar werk in een ruimtelijk opgezette expositie gegarandeerd ondergaan en mee naar huis nemen.

Van Laaren vindt haar onderwerpen in de interieurs van oude Amsterdamse gebouwen, zoals het verlaten Groote Museum van Artis. Mara van Laaren, die eerder bouwkunde studeerde, meet alles in de ruimte op, maakt plattegronden en schetsen die zij vervolgens verwerkt in een perspectiefteekening. Deze gebruikt ze als basis voor meerdere schilderijen met hetzelfde onderwerp, waarbij de tekening onder de verf vaak zichtbaar aanwezig is.

Mara van Laaren, Gouddeerbehang, 2019, olieverf op doek.

Monologue intérieur is van
19 juni t/m 7 november te zien in
Museum Henriette Polak

Samenwerkingen

Fotozomer 2021
Al meerdere jaren wordt de indrukwekkende World Press Photo-tentoonstelling naar Zutphen gehaald. Daaromheen wordt de Fotozomer georganiseerd, een zomer vol fotografie en alles wat daarmee te maken heeft. Bij Musea Zutphen worden prachtige zwart-witfoto's getoond van fotografe Nike Martens. Na een bliksemcarrière als strafrechtjurist en een zijpad in de schrijvende journalistiek werkt zij sinds 2010 als zelfstandig fotograaf. Afwisselend, creatief en met steeds weer bijzondere ontmoetingen heeft dit vak haar hart gestolen. Nike Martens schiet graag een waarachtig portret. Een portret is voor haar geslaagd als zijzelf en degene op de foto hem geloven. Voor Martens is er niks mooiers dan het moment dat alles samenvalt tijdens het fotograferen. Dat je de kracht en diepte van de persoon in een beeld kunt vangen. De magie van dat moment maakt haar nieuwsgierig naar elke nieuwe ontmoeting.
In deze serie zien we de ontmoeting van Nike met Joke. De zwart-witfoto's van Nike Martens zijn van 1 juli t/m 31 augustus in ons museumcafé en -lounge te zien.

Nike Martens, Joke, 2021-1.

IJsselbiënnale 2021
Een tentoonstelling en een videoconcert over de pracht van de IJssel aan de oevers van Zutphen en haar nabije omgeving. Met hetzelfde thema als het thema van de IJsselbiënnale, *Tij, Tijd en Tijdelijkheid*, gefocust op veranderingen in het landschap door klimaatverandering van 10 juli t/m 5 september.

Musea Zutphen
Stedelijk Museum Zutphen | Museum Henriette Polak
's Gravenhof 4, Zutphen
www.museazutphen.nl

1.4 Bijdrage aan andere gemeentelijke strategische doelen

In 2021 heeft de gemeente Zutphen in samenwerking met het culturele veld gewerkt aan het opstellen van een nieuw cultuurprogramma 2021-2024: 'De Stad als Podium'. De zes culturele basisinstellingen waartoe de Musea Zutphen behoren hebben in verschillende gespreks- en redactionele ronden hun input gegeven op de opeenvolgende concepten. De ontwikkeling van de uitvoeringsagenda van het cultuurprogramma en de aanpassing van de prestatieafspraken heeft mede door uitval van de betreffende beleidsambtenaar vertraging opgelopen. De gesprekken zijn in 2022 voortgezet. Helaas bleek het niet mogelijk om af te ronden voor de collegewissel.

Inclusie en diversiteit is voor de gemeente en voor de musea een belangrijk speerpunt en vormde een van de redenen waarom de Musea Zutphen toetrad tot het platform Musea Bekennen Kleur (MKB). Het streven van MKB is om diepgaand met elkaar in gesprek te gaan over de vraag hoe de museale wereld gezamenlijk diversiteit en inclusie kan gaan verankeren in het DNA van de organisatie. Dit wordt toegespitst op de vier P's: Programma, Publiek, Personeel, Partners, met ruimte voor kennisuitwisseling en (zelf)reflectie. De Musea Zutphen onderschrijven dit streven nog steeds 100 procent en blijven als 'Associate Member' betrokken bij het platform. In de verkennende gesprekken bleek echter dat het platform nog in de beginfase van zijn ontwikkeling zit en dat met name de financiële basis onzeker was en een steeds grotere financiële commitment vroeg van de leden zonder duidelijk inzicht te geven over het resultaat. Als 'lid op afstand' kunnen wij gebruikmaken van de informatie die wordt verzameld en kunnen wij – over en weer – nog steeds kennis delen.

Cultuur heeft een waarde in zichzelf. Het brengt iets teweeg.

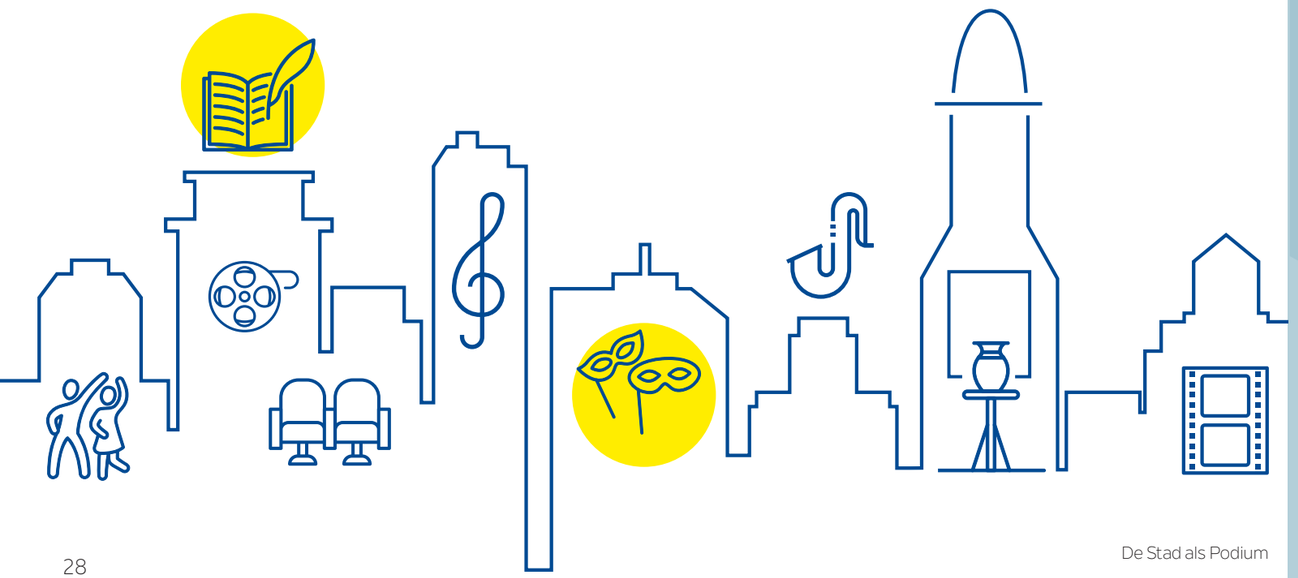

Bestuur & organisatie[1]

2.1 Bestuur

Het bestuursmodel van de Musea Zutphen is volgens het bestuur-directiemodel ingericht. Daarbij worden de Code Cultural Governance (versie 2019), Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie (2019) gevolgd.

De taakverdeling en verantwoordelijkheden tussen bestuur en directeur zijn vastgelegd in het directiereglement. Het bestuur heeft in 2021 acht keer vergaderd en daarin kwamen als hoofdlijnen steeds aan bod:

- Bestuurlijke zaken als strategie, beleid en de beheersbaarheid van de totale organisatie;
- Planning & Control met zaken als de voortgang van het jaarplan, de begroting, kwartaalrapportages, het jaarverslag met bijbehorende cijfers en risico's en beheersmaatregelen;
- Bij het onderdeel Interne, personele en facilitaire organisatie kwamen met name bezoekersaantallen, personele bijzonderheden en de facilitaire zaken aan bod die overleg vroegen met de gemeente Zutphen.

Het bestuur evalueert zichzelf jaarlijks en dat proces heeft ertoe geleid dat er in de komende jaren extra aandacht besteed wordt aan zowel de bestuurlijke als de interne organisatie. In het bestuurlijke voorwoord is dit proces al aangekondigd en ook nader beschreven.

Het genoemde bestuurlijke evaluatie- en groeiproces heeft tot een mutatie in het bestuur geleid. Er was eensgezindheid over de noodzakelijke bestuurlijke, organisatorische veranderingen, maar niet over de daarvoor te volgen weg. Dit heeft een van de bestuursleden ertoe doen besluiten om als bestuurslid te stoppen.

In 2021 heeft het bestuur het meerjarenbedrijfsplan 2022-2025 vastgesteld. Het plan is opgesteld met gebruikmaking van de input van het museumteam en een divers samengestelde klankbordgroep, waarvan ook de Vereniging Vrienden Musea Zutphen deel uitmaakte.

Het bedrijfsplan geeft richting aan onze organisatie en maakt helder waar we voor staan & gaan. Het biedt een leidraad en houvast aan onze interne organisatie en aanknopingspunten voor onze (toekomstige) partners en ondersteuners. Bovendien geeft het onze ambities en betrokkenheid weer bij het lokale, regionale en landelijke culturele veld.

In alles wat we doen en waarnaar we streven, zijn de kernzinnen uit het bedrijfsplan bepalend:

- Een divers publieksaanbod met impact;
- Wie goed bewaart, die heeft wat;
- Vormgeven museale spilfunctie;
- Samenwerkend sterker;
- Investeren in de basisorganisatie.

Deze kernzinnen krijgen hun uitwerking in de jaarplannen en komen ook terug in de verslaglegging over de behaalde resultaten.

We kijken met vertrouwen uit naar 2022. De bestuurlijke en organisatorische plannen, die in de steigers staan, zullen van de Musea Zutphen een meer krachtige organisatie maken. Terugkijkend op dit groeiproces vanaf de verzelfstandiging begin 2018, maakt dit dat we vanuit alle organisatie-geledingen best tevreden kunnen zijn.

1 Zie ook bijlage I

2.2 Organisatie

De museale organisatie bestond in 2021 uit 14 vaste medewerkers inclusief directie (10,3 fte). Hiernaast werd gebruikt gemaakt van tijdelijke ondersteuning en/of vervanging (tijdelijke contracten, inhuur en detachering) door 7 personen (2,3 fte), zie ook bijlage 2.

Het Mondriaan Fonds bood de mogelijkheid om een subsidieaanvraag in te dienen om de vaste formatie tijdelijk te versterken. Dankzij honorering van de aanvraag kon per 1 oktober 2021 voor 1,5 jaar een parttime projectmedewerker aangetrokken worden voor collectiebeheer. In september 2021 ontstond een vacature bij Facilitaire Zaken, deze kon succesvol worden ingevuld per november 2021.

Het ziekteverzuim was gedurende het hele jaar hoog (gemiddeld 15 procent). Dit hoge verzuim werd met name veroorzaakt door langdurig uitval van twee medewerkers, die doorloopt in 2022. Twee andere medewerkers kregen daadwerkelijk corona, hiernaast moesten verschillende andere museummedewerkers vanwege eigen klachten of die van de familieleden kortdurend in quarantaine. Om de onderbezetting zoveel mogelijk op te vangen, kregen drie medewerkers in de loop van het jaar een tijdelijke urenuitbreiding.

Vanwege de lockdowns en de onderbezetting binnen het vaste team zijn dit jaar geen stageplekken aangeboden.

Gedurende 2021 hebben de medewerkers (dagelijks) zelftesten uitgevoerd, in het bijzonder gedurende de ombouwperiodes waarbij de anderhalve meter afstand niet of moeilijk gehandhaafd kon worden. Ook werd gewerkt met een kantoorbezettingsrooster (een deel van de medewerkers werkte op de locaties Hof van Heeckeren of Rosmolensteeg, een ander deel werkte vanuit huis) waarbij de toen nog tien vierkante meter per persoon in acht werd genomen om besmetting zoveel mogelijk te voorkomen. Deze manier van werken met de nadruk op digitale in plaats van 'live' communicatie en de hoge uitval is niet bevorderlijk voor het teamgevoel en voor het snel ingewerkt raken van nieuwe (tijdelijke) medewerkers. Dat er desondanks een breed en aantrekkelijk publieksprogramma is neergezet, zegt veel over de inzet en betrokkenheid van het museumteam.

Huisvesting en Facilitaire Zaken

Ondanks de hierboven geschetste knelpunten en de afwezigheid van facilitaire vrijwilligers in verband met het thuiswerkadvies, hebben de medewerkers Facilitaire Zaken een goede bijdrage kunnen leveren aan succesvolle expositiewisselingen en mooie museumbezoeken in de periode dat de musea geopend waren.

Gebouw

Mede door de pandemie zijn een aantal doelen voor 2020 ook in 2021 niet volledig gerealiseerd.
Er zijn aanzetten gedaan op de gebieden van automatisering van klimaatbeheersing en conformering aan het (ver)bouw PVE, maar deze zaken lopen in 2022 door. Gezien het belang van de aanpassingen, waar meerdere keren aandacht voor is gevraagd bij de gemeente als verhuurder, wordt gestreefd naar een spoedige afronding om nadelige consequenties voor de bedrijfsvoering te voorkomen in 2022 en daarna. De aandacht en inzet van de gemeente is daarbij essentieel.

Veiligheid

Alle reeds aanwezige bedrijfshulpverleners en nieuwe medewerkers zijn in 2021 (opnieuw) opgeleid.
Nu hopelijk de coronapandemie onder controle lijkt te zijn, is het een speerpunt voor 2022 om de paraatheid en geoefendheid op de locaties van de musea op het gewenste niveau te krijgen. Hierbij worden ook de vrijwilligers van de musea meegenomen en waar mogelijk de medewerkers en vrijwilligers van het Team Archeologie, ook gehuisvest in het Hof van Heeckeren.

Coronamaatregelen

De eerder geïmplementeerde coronamaatregelen zijn in 2021 behouden en toegepast om een veilige omgeving voor bezoekers, medewerkers en vrijwilligers te kunnen bieden. De richtlijnen vanuit het RIVM en het coronaprotocol van de Museumvereniging zijn steeds nageleefd.

Veel aandacht voor veilig museumbezoek

2.3 Vrijwilligers

Nog steeds worden de Musea Zutphen ondersteund door een grote groep trouwe vrijwilligers. Met lede ogen zien we hun aantal van jaar tot jaar gestaag dalen, ondanks dat we ook nog steeds nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen. De opeenvolgende en langdurende lockdowns bemoeilijkten het actief werven van vrijwilligers voor de frontoffice (gastvrouwen/-heren), facilitaire zaken en collectiebeheer. In de hoop dat de pandemie in 2022 daadwerkelijk bedwongen is, wordt hier vanaf het tweede kwartaal hard aan gewerkt.

De tentoonstellingen met werk uit het Rijksmuseum vragen om extra toezicht en hier worden extra tijdelijke vrijwilligers voor geworven. Ook voor *Hoge Luchten* was dit het geval, waarbij het verheugend is dat enkelen van hen hebben aangegeven om ook na de tentoonstelling aan te blijven als vrijwilliger.

In oktober vond een goed bezochte vrijwilligersborrel plaats. Tijdens deze bijeenkomst werd een 'tableau de la troupe' poster met foto's van alle medewerkers en vrijwilligers op ludieke manier gepresenteerd. Een wie-is-wie en geheugensteun, want al met al werkten in 2021 100 personen voor en bij de Musea Zutphen. Net als in 2020 kon de 'Kerst-walkthrough' helaas niet doorgaan vanwege de lockdown. De bijeenkomst werd vervangen door plan C(hristmas): een sfeervol uitgifteloket in het Schelpenpoortje, waar vrijwilligers hun persoonlijke kerstpresentje konden ophalen bij een kou trotserende Kerstengel. Midden in een periode waarin niets kon doorgaan, was dit een vrolijke aangelegenheid.

MUSEA ZUTPHEN
medewerkers en vrijwilligers

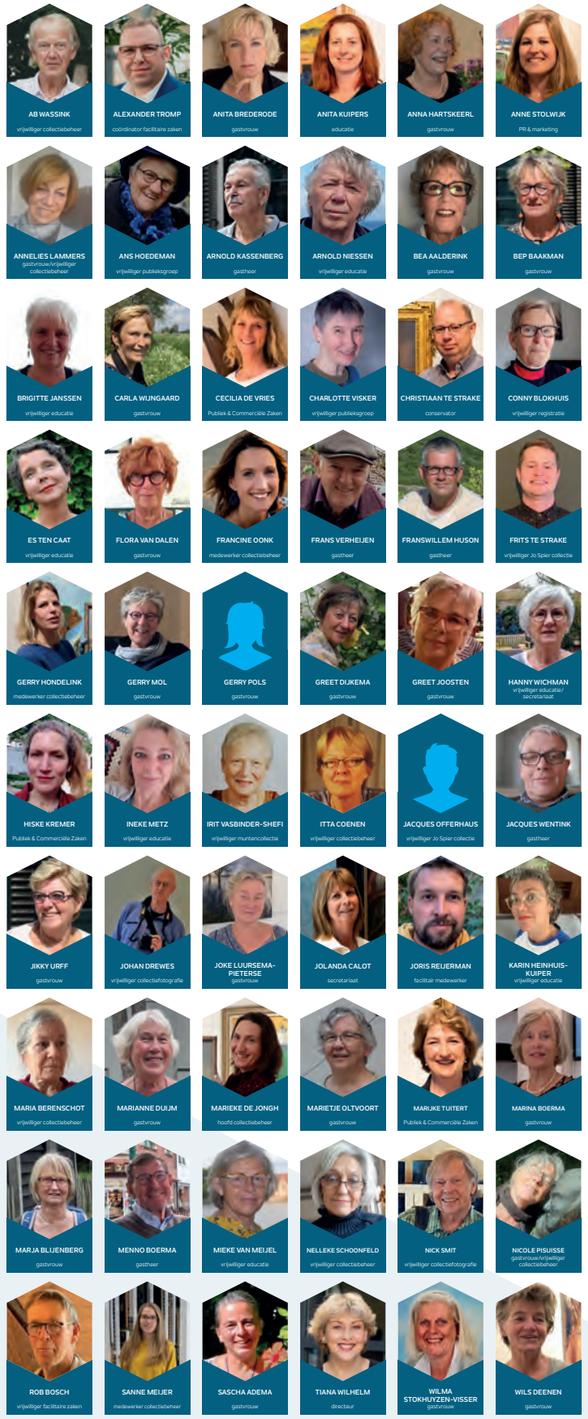

2.4 Vereniging Vrienden Musea Zutphen

Ook voor de Vereniging Vrienden Musea Zutphen (VVMZ) zijn de afgelopen twee jaar lastig geweest. Ondanks dat slechts zeer beperkt Vriendenactiviteiten ondernomen konden worden, bleef het ledental rond de 700. Het bestuur wil zich niet per se richten op steeds groter worden, maar op stimulering van leden om zich actief in te zetten voor de vereniging en voor de musea. De hoofddoelen die de vereniging wil bereiken::

- Bieden van financiële ondersteuning bij aankopen en restaureren van museale objecten;
- Bevorderen van de belangstelling, in het bijzonder bij de bevolking van Zutphen en omstreken, voor de musea, alsmede bevorderen van alle activiteiten die tot bloei van de musea kunnen bijdragen;
- Bevorderen van educatieve activiteiten.

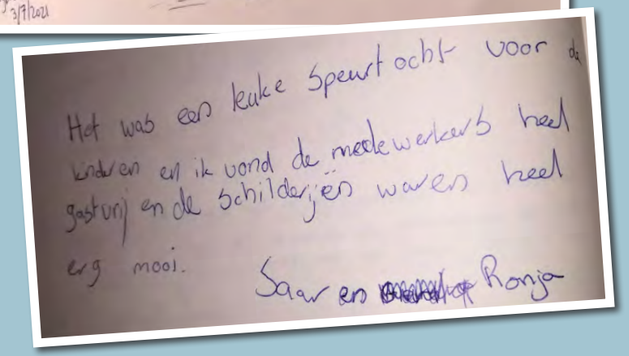

Een prachtige aankoop dankzij de Vrienden: Jan Jacob Fels, Gezicht op de St. Walburgiskerk in Zutphen

3. Vooruitblik 2022

Van 9 april tot en met 21 augustus 2022 organiseert Museum Henriette Polak de tentoonstelling *Geen tijd verliezen - Jeanne Bieruma Oosting (1898-1994)*. Jolande Withuis, Zutphense Uitblinker 2018, schreef de gelijknamige biografie die eind 2021 bij de Bezige Bij verscheen en die de basis vormt voor de tentoonstelling. Withuis is de initiatiefnemer voor een serie tentoonstellingen waarin de Musea Zutphen een uitgebreid overzicht van Oostings leven en werk presenteert. Gelijktijdig worden satelliettentoonstellingen in Museum Belvédère, Heerenveen, Museum Maassluis, Museum Staal, Almen en Nobilis Stichting voor Prentkunst in Fochteloo georganiseerd die elk een aspect van haar leven en werk belichten. Samen presenteren de musea in 2022 'De Zomer van Jeanne'.

Jeanne Oosting heeft als vrouwelijke telg uit een Friese patriciërsfamilie familie haar persoonlijke vrijheid en keuze voor het kunstenaarschap moeten bevechten. Dat deed ze gepassioneerd en met verve, met vallen en opstaan in een tijd waarin voor vrouwen uitsluitend de rol van echtgenote en moeder was weggelegd. Haar werk, haar kunst - was haar leven. Binnen haar uitgebreide oeuvre valt haar grafiek op door uitmuntend technisch vakmanschap en gedurfde thematiek. Maar wij vinden dat niet alleen haar kunst volop aandacht verdient. Met haar daadkracht, eigenzinnigheid en doorzettingsvermogen is ze een rolmodel en inspiratie voor vrouwen én mannen van nu.

Themajaar 1572

In 2022 is het precies 450 jaar geleden dat niet alleen Den Briel als eerste stad werd 'bevrijd', maar ook dat Zutphen in het centrum van de onafhankelijkheidsstrijd terecht kwam. Dieptepunt in die periode was de zogenaamde 'Moort te Zutphen' door de Spanjaarden op 12 november 1572. Ook 350 jaar geleden, in 1672 - het Rampjaar - werd Zutphen weer bezet. Nu door de Fransen. Dit jaar 350 jaar geleden. Beide gebeurtenissen zorgden voor grote stedenbouwkundige veranderingen in vestingstad Zutphen. Veranderingen die op de inwoners van Zutphen grote indruk gemaakt moeten hebben. Samen met het Erfgoedcentrum Zutphen is 2022 dan ook lokaal uitgeroepen tot het Vestingjaar.

De tentoonstelling *Als stadsmuren konden spreken*, 10 september 2022 t/m 8 januari 2023, besteedt uitgebreid aandacht aan beide gebeurtenissen. De gemeente Zutphen en de Musea Zutphen hebben zich enthousiast aangesloten bij het grote landelijke *Samenwerkingsverband 1572-gemeenten* (www.geboortevannederland.nl). Samen willen de deelnemende steden aandacht besteden aan deze belangrijke periode in het ontstaan van ons land. Daarnaast zal ook een link worden gelegd naar het heden door de thema's die tijdens de Tachtigjarige Oorlog voorde opstandelingen al erg belangrijk waren en waar nu nog steeds een actuele betekenis aan gegeven kan worden: deze thema's zijn: Vrijheid, Verdraagzaamheid, Verscheidenheid en Verbondenheid.

Vrijwel gelijktijdig presenteert Museum Henriette Polak een fraaie selectie *Aanwinsten*, 24 september 2022 t/m 29 januari 2023, uit de periode 2008 - 2022. Beide Musea Zutphen zijn populair als het gaat om schenkingen. We worden zeer regelmatig benaderd door potentiële schenkers die zich aangetrokken tot de museumprofielen van de Musea Zutphen en die van Museum Henriette Polak in het bijzonder. Aan de hand van de getoonde werken benadrukken we waar Museum Henriette Polak voor staat en wat de profilering als hét museum voor modern-klassieke schilder- en beeldhouwkunst inhoudt.

Deze drie tentoonstellingen worden geflankeerd door kleine en fijne presentaties en activiteiten al dan niet verbonden aan lokale, regionale en landelijke initiatieven. Met ons aanbod willen wij (nieuwe) bezoekers stimuleren om de tijd te nemen om goed te kijken, om te reflecteren en om met elkaar en met ons in gesprek te gaan.

Bijlage I – Beschrijving organisatie Stichting Musea Zutphen

De Musea Zutphen – het Stedelijk Museum Zutphen (erfgoed) en Museum Henriette Polak (kunst) worden geëxploiteerd door de zelfstandige rechtspersoon Stichting Musea Zutphen, die een meerjarige subsidierelatie onderhoudt met de gemeente Zutphen.

Organisatievorm

Stichting Musea Zutphen wordt bestuurd volgens het bestuur-directie-model.
Stichting Museum Zutphen is een culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).
Stichting Musea Zutphen onderschrijft de Governance Code Cultuur (2019), de Code Culturele Diversiteit en de Fair Practice Code.

Bestuur

Tom van Beurden, voorzitter
Sjaak Scholten, secretaris
Jan Blaak, penningmeester
Esther Bánki, lid
Arjen Woudenberg, lid (tot 1 juni 2021)
Het bestuur ontvangt een vergoeding voor gemaakte onkosten en vacatiegeld (maximaal € 750,- per jaar voor de voorzitter en maximaal € 600,- per jaar voor bestuursleden).

Directie

Tiana Wilhelm

Medewerkers

Christiaan te Strake, Conservator
Lian Jeurissen, Conservator
Marieke de Jongh, Hoofd collectiebeheer
Gerry Hondelink, medewerker collectiebeheer
Sanne Meijer, ondersteuner collectiebeheer
Anita Kuipers, Educatie
Anne Stolwijk, PR & Marketing
Jolanda Calot, Secretariaat
Sanne van Dullemen, manager Facilitaire Zaken (tot september 2021)
Alexander Tromp, coördinator Facilitaire Zaken (vanaf 1 november 2021)
Joris Reijerman, medewerker Facilitaire Zaken
Marijke Tuitert, Publiek en Commerciële Zaken
Cecilia de Vries, Publiek en Commerciële Zaken, Collectiebeheer
Hiske Kremer, Publiek en Commerciële Zaken.

Projectbasis

Francine Oonk, projectmedewerker collectiebeheer (vanaf 1 oktober 2021)

Inhuur & detachering

Bim van Dijk, medewerker Collectiebeheer
Stein de Valk, papierrestaurator, detachering vanuit het Regionaal Archief Zutphen
Fiona de Heus, PR & Marketing
Laura Heuvelmans, Online & Social Media marketeer
Vincent Kramer, PR & Marketing
Melinda Stroeve, PR & Marketing.

De arbeidsvoorwaarden van de directeur en medewerkers zijn conform de Museum CAO.
Voor het personeel dat is overgegaan van de gemeentelijke organisatie naar de stichting is dit jaar nog het 'Sociaal Plan t.b.v. de Verzelfstandiging' van toepassing.

Stichting Musea Zutphen biedt als gecertificeerd leerwerkbedrijf leerwerkplaatsen voor beroepsopleidingen in de richtingen grafische vormgeving, communicatie en marketing en collectiebeheer. Vanwege COVID-19 en langdurige uitval binnen het museumteam zijn in 2021 geen stages en leerwerkplaatsen aangeboden.

Vrijwilligers

In 2021 waren 78 vaste vrijwilligers actief voor de musea. In de loop van 2021 is afscheid genomen van 13 vrijwilligers en hebben we 6 vrijwilligers mogen verwelkomen. Dit betekent dat wij 2022 starten met 71 vrijwilligers. Ten behoeve van de tentoonstelling *Hoge Luchten* is hiernaast gebruik gemaakt van extra tijdelijke vrijwilligers.
De vrijwilligers zijn verdeeld over de volgende 11 werkgroepen:

Collectie

1. Beheer & Behoud
2. Registratie
3. Fotocollectie
4. Jo Spier collectie
5. Muntencollectie
6. Prentencollectie

Educatie, activiteiten & frontoffice

7. Educatie
8. Gastvrouwen/-heren (balie/winkel/suppoosten)
9. Publieksgroep

Technische ondersteuning & onderhoud

10. Facilitaire zaken/techniek
11. Tuin.

Bijlage II - Tentoonstellingsprogramma 2021

Stedelijk Museum Zutphen

- *Zilver voor iedereen* - Vanaf 5 juni (einde lockdown) t/m 27 juni 2021
- *Eind Goed* – 1e lustrum (auditorium) - 26 juni t/m 4 juli 2021
- *Mensch – De roeping van Joke Zwanenburg*, foto's van Nike Martens i.h.k.v. Fotozomer Zutphen 2021, museumcafé en -lounge) - 1 juli t/m 31 augustus 2021
- *Tij, Tijd en Tijdelijkheid* i.h.k.v. de IJsselbiënnale 2021, auditorium en educatiekelder) - 10 juli t/m 5 september 2021
- *Op reis* - historisch toerisme - 17 juli t/m 7 november 2021
- *De Zeeuw in Zutphen* (selectie uit legaat, auditorium) - 21 oktober 2021 t/m 20 maart 2022
- *Hoge Luchten, schatten uit het Rijks* - 27 november 2021 t/m 19 december 2021 (start nieuwe lockdown)
- Kleine collectiepresentaties binnen de vaste presentatie - 8 december 2021 t/m 3 april 2022
- *Vaderlandsch Album ter Welkomstgroet voor de koningin* - 8 december 2021 t/m 3 april 2022
- *Stadslucht Maakt Vrij* - 27 november 2021 t/m 19 december 2021

Museum Henriette Polak

- *Monologue Intérieur* - Mara van Laaren - 19 juni t/m 7 november 2021
- *Vertaalde werkelijkheid* - Anna Metz (De Etalage) - 19 juni t/m 26 september 2021
- *Maïté Duval & Thierry Rijkhart de Voogd* (De Etalage) - 2 oktober t/m 7 november 2021
- Kleine collectiepresentaties binnen de vaste presentatie - 27 november 2021 t/m 20 maart 2022
- *Ode aan Constant* - 27 november 2021 t/m 20 maart 2022
- *Ploos van Amstel* – 95 jaar
- *Hoge Luchten, schatten uit het Rijks* - 27 november 2021 t/m 19 december 2021 (start nieuwe lockdown)

Van linksboven met de klok mee:
Mensch – De roeping van Joke Zwanenburg, Zilver voor Iedereen, Stadslucht maakt vrij, Ploos van Amstel – 95 jaar, Tij, Tijd, Tijdelijkheid, Hoge Luchten, (midden) Ode aan Constant

Bijlage III – Samenwerkingspartners 2021

Lokaal

- Basisonderwijs (Cultuurconvenant Zutphen)
- De Bovenkamer
- Buddy to Buddy
- CO (Directieoverleg zes culturele basisinstellingen, voorheen Zudocku)
- Cultuurplatform Zutphen
- Erfgoedcentrum Zutphen (Archeologie, Archief, Monumentenzorg & Musea)
- Erve Eme
- Fotografencollectief 'De Zutphense'
- Gilde Zutphen
- Hampshire Hotel 's Gravenhof
- Historisch Genootschap Zutphen
- Jolande Withuis
- Kunstenaars (professioneel en amateur)
- Odensehuis
- Stadsgidsen Zutphen
- Stichting Dichter bij Zutphen
- Stichting Promotie Zutphen/VVV
- Stichting Walburgiskerk Zutphen
- Stichting Zutphen: Doen! / World Press Photo
- Vereniging Vrienden Musea Zutphen
- Voortgezet onderwijs: Baudartius College, Vrijeschool Zutphen, Het Stedelijk en Isendoorn College
- Zutphense media divers

Provinciaal/Regionaal

- EICAS, European Institute for Contemporary Art and Science, Deventer
- Erfgoed Gelderland
- Gelderland Grensland
- Go Short
- Hanzesteden Marketing
- Kidsgeluk in de Achterhoek
- Musea Achterhoek
- Stichting Achterhoek Toerisme

Landelijk

- Consortium stadsmusea i.s.m. Breda University of Applied Sciences
- Helikon
- Musea Bekennen Kleur
- Musea 'De Zomer van Jeanne' (Museum STAAL, Almen, Museum Belvédère, Heerenveen, Museum Maassluis, Stichting Nobilis, Fochteloo)
- Museumvereniging
- Platform Cultuur Locaties
- Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
- Rijksmuseum
- Samenwerkingsverband 1572 – gemeenten & musea
- Stichting De zes samenwerkende musea in Nederland (naast de Musea Zutphen zijn dat het Westfries Museum in Hoorn, Gemeentemuseum het Hannemahuis in Harlingen, het Markiezenhof in Bergen op Zoom, Museum Gouda en het Limburgs Museum, Venlo)
- The Big Draw
- Uitgeverij De Bezige Bij
- VriendenLoterij
- Vrije Academie

Internationaal

- Project: Hansestädte/Hanzesteden: Entdecken, was uns verbindet/ Hanzesteden/Hansestädte: Ontdekken, wat ons verbindt Musea en erfgoedinstellingen in Gelderland, Overijssel, Limburg, Nordrhein-Westfalen, o.l.v. LVR-Niederrheinmuseum Wesel Duitsland.

En particuliere en private bruikleengevers, landelijk, regionaal en lokaal.

Bijlage IV – Bruiklenen 2021

Langdurig bruiklenen inkomend

- SMZ - een troffel, kalkbak en hamer door koning Willem III gebruikt bij de eerste steenlegging van de spoorwegbrug, 1861 van het Rijksmuseum
- SMZ - schrijfkist, doofpot, doosje met logo van het weeshuis, emmer, raamsproeier meetstok en wolwinder van Stichting Het Burgerweeshuis Zutphen
- SMZ - ingekleurde foto van het portret van David Evekink, van David Evekink exploitatie Stichting
- SMZ - schilderij 'In de uiterwaarden van de IJssel' door Willem Roelofs van het Rijksmuseum
- MHP - aquarel van Kees Verwey door Royaards van De heer Backx
- MHP - schilderij Wim Oepts, Landschap bij Clermont l'Hérault van de erven Wodrada.

Kortdurend bruiklenen inkomend

Er werden 29 kortdurende bruikleencontracten afgesloten voor de tentoonstellingen van Mara van Laaren, Anna Metz, Hoge luchten en Op reis. De bruikleengevers waren onder andere het Rijksmuseum, Amsterdam Museum, Koninklijke verzamelingen, Museum Het Valkhof en de Fondation Custodia in Parijs.

Langdurig Bruiklenen uitgaand

- SMZ - de stukken uit de kloostertuin van de voormalige locatie van het Stedelijk Museum Zutphen in het Broederenklooster aan de Rozengracht 3 zijn teruggeplaatst en in bruikleen gegeven aan het daar nu gevestigde Broederenklooster Hotel.

Kortdurende bruiklenen uitgaand

- SMZ - aquarel van de Boekhorst door Staring aan Museum STAAL, Almen
- MHP - beeld 'Inspiratie' van Maïté Duval aan Galerie A-Quadraat, Vorden
- MHP - Schilderij van Jeanne Bieruma Oosting door Theo Kurpershoek aan Museum de Fundatie, Zwolle.

Wim Oepts, Dorpsgezicht

Willem Roelofs, In de uiterwaarden van de IJssel

Bijlage V – Aanwinsten, overdrachten en restauraties 2021

Schenkingen

- SMZ - granaathuls met inscriptie ter herinnering aan de bevrijding van Zutphen van de heer Desjardijn en mevrouw C. Wissink
- SMZ - 2 zilveren tasbeugels van J.C. in den Bosch en A. in den Bosch van mevrouw Van Ammers Douwes
- SMZ - Jo Spier: Honderd Jaar Java Thee, 1935 (drukwerk) van mevrouw C. Bölger Schoenmakers
- SMZ - 1 Fles Amandelolie Polak&Schwarz, Zaandam van mevrouw A. Aelbers
- SMZ - originele tekening van Jo Spier van mevrouw M. van Orden
- SMZ - diverse documenten (reisgidsjes, adresboekjes, affiches) van de heer Nekkers
- SMZ - portret van Johannes Lulofs (litho), van de heer R. Kammelar
- SMZ - 3 duiten o.a. Utrecht 1768 van de heer W. Derksen
- SMZ - 2 originele potloodtekeningen van Jo Spier, van de heer A. van t Hoff
- SMZ - 8 objecten WO II, medailles en boekje van de heer C. de Kiefte
- SMZ - diverse borduurwerken en andere objecten van de firma Van der Poort van de heer A. Loderus
- SMZ - 2 tekeningen van Zutphen van de heer C.O.A.-baron Schimmelpenninck van der Oije
- MHP – 'Portret van een jonge schilder', 1977, door Sierk Schröder van de heer Heida
- MHP - een mal met afdrukken van een ex libris voor de familie Storm van 's Gravensande van mevrouw J.H.W. Kits Nieuwenkamp-Storm van 's Gravensande
- MHP - aquarel van Noord-Frankrijk door Fred Fritschy van erven Fritschy
- MHP - 1 x tekening, 2 x aquarel en 2 x schilderij door Kees Verwey van Stichting Kees Verwey
- MHP - 4 tekeningen door Norbert Olthuis van mevrouw M. Bruin.

Legaten

- SMZ - circa 1.376 plattegronden en kaarten van Nederland met de nadruk op Zutphen inclusief de historisch topografische bibliotheek van de heer A. de Zeeuw
- MHP - Dorpsgezicht 1980 door W.A. Oepts van mevrouw E. M. Boeje
- MHP - 29 werken onder anderen van Jaap Ploos van Amstel, Wendelien Schönfeld en Herman Berserik van de heer W. de Steur.

Overgedragen werken

De zandstenen tuintafel – geen museumstuk - die voorheen in de kloostertuin van het Broederenklooster stond, is verplaatst en overgedragen aan de zorg van De Overtuin in Warnsveld.

Aankopen met dank aan de Vereniging Vrienden Musea Zutphen

- SMZ - Gezicht op de St. Walburgiskerk in Zutphen door Jan Jacob Fels

Eigen aankopen Musea Zutphen

- SMZ - Plattegrond van Zutphen door Alphons Lasor

Restauraties

- Dorpsgezicht van W.A. Oepts schoongemaakt, losstaande delen vastgezet
- 64 werken op papier (prenten en hoofdzakelijk kaarten).

Bijlage VI - Nevenfuncties bestuur en directie 2021

Bestuur

Tom van Beurden	Eigenaar TBd52 – interimwerkzaamheden Bedrijfsvoering, Procesbegeleiding en Projectimplementatie Bestuurssecretaris Best Practice Price Foundation
Jan Blaak	Strategisch financieel adviseur gemeente Apeldoorn
Sjaak Scholten	Gepensioneerd
Esther Bánki	Directeur Van 't Lindenhoutmuseum, Nijmegen
Arjen Woudenberg	Directeur, eigenaar KMuitgevers|KMpublishers Voorzitter en lid raad van toezicht CODA Apeldoorn Penningmeester Stichting Zutphen: Doen!

Directie

Tiana Wilhelm	Voorzitter Stichting De zes samenwerkende musea in Nederland (M6) Voorzitter Stichting Dichter bij Zutphen

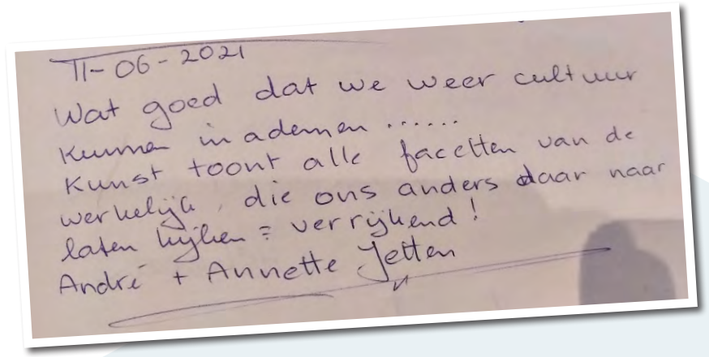

COLOFON

Tekst en eindredactie:	Bezoekers Musea Zutphen Team Musea Zutphen Tiana Wilhelm Tom van Beurden
Vormgeving:	Taff (Tom Affourtit)
Foto credits:	Henni van Beek Erfgoedcentrum Zutphen Patrick van Gemert Hollandse Aquarellistenkring Mara van Laaren Nike Martens Liv-Maritt Prins van Wijngaarden PR & Marketing Musea Zutphen Martin & Inge Riebeek Fam. Rijkhart de Voogd Rijksmuseum Studio Melinda Stroeve Alexander Tromp Jolanda van Velzen Mathijs Wiggers Tiana Wilhelm Malu de Wit

© Musea Zutphen, 2022

MUSEA
ZUTPHEN
IN HET
HOF VAN
HEECKEREN